

Cosmin Gabriel Păcuraru

ENERGIA

**o problemă
de securitate
națională**

EDITURA DIDACTICĂ ȘI PEDAGOGICĂ S.A.

Capitolul I - Energie și securitate energetică.....	9
Strategia Națională de Apărare – o nouă direcție în industria energetică românească	9
Strategia Energetică – primii pași (I)	12
Strategia Energetică – analiza de riscuri, vulnerabilități, amenințări, pericole, oportunități (II)	20
Reziliența sistemului energetic național: Cum se vulnerabilizează	
România în interior și este amenințată din exterior	27
Un nou guvern și un nou Program de Guvernare, o oportunitate a industriei energetice	29
Energia – prioritate a viitorului guvern.....	32
Piața de energie - risc de securitate națională!	36
Securitatea energetică între independență și smart-dependency	38
Ce se întâmplă cu cei care nu respectă Strategia Națională de Apărare a României?.....	43
„Partida rusă” din energie	46
„Partida rusă” - dar nu numai ea - din energie.....	48
Jocurile politice ale „privatizării” Hidroelectrica	50
Resursa umană – vulnerabilitate majoră a energiei românești	52
Energie și presă	55
Strategia Energetică a României – un document urgent și necesar	57
 Capitolul II - Mediul extern	59
Războiul energetic al Rusiei cu Europa și poziția strategică a României.....	59
Conflicte înghețate și componenta hibridă a războiului energetic al Rusiei	69
Energia românească și linia de înaltă tensiune Ucraina – Rusia	82
Linii de înaltă presiune Rusia – Turcia.....	88
Energie și Geopolitică – Pe unde este România în relațiile energetice cu Moldova și Ucraina?	93
România – Ucraina, o relație energetică complicată	98
Relația energetică România – Republica Moldova	102
Ofensiva geopolitică a vestului în domeniul energiei	105
 Capitolul III - Mediul intern.....	108
Ardelenii și moldovenii nu au avut niciodată un ministru al energiei	108
Sărăcia energetică din sud-estul României	111
Trei întrebări pentru industria energetică	114
A patra întrebare: Când intrăm în black-out?	117
Radiografia dezastrului industriei energetice românești în 10 ani	122
Februarie 2021 – risc de black-out!	127
Ministerul scumpirilor	132
De ce se scumpește energia?	134
De ce se scumpește energia? (II)	142
De ce se scumpește energia? – întrebarea la care vrea să răspundă comisia parlamentară propusă de PSD.....	144
Cine smântânește borcanul cu energie?	146
De ce trebuie restructurate companiile energetice?.....	151
Despre Consiliile de Administrație și Supraveghere ale companiilor energetice de stat	156
Ticăloșia sindicatelor din energie (dar nu numai).....	157
De ce tac oamenii din energie?	159

Capitolul IV- Romania - UE	161
Dorințele suicidale verzi ale UE sau De ce se scumpește energia (III)	161
Industria energetică românească și banii UE.....	168
PNRR și rentabilitatea slabă a investițiilor verzi din energie.....	171
Programul Național de Rateuri și Regrete – capitolul energie (și câteva explicații științifice).....	174
 Capitolul V - Gaze naturale	178
Molecula mea de gaz din aragaz	178
Mai repede cu gazele din Marea Neagră! Dar și cu construcția de centrale noi.	181
De ce a crescut factura la gaze?.....	183
 Capitolul VI - Energie electrică	187
Cogenerarea pe gaz în ciclu combinat, o soluție pentru SEN!	187
Când ne paște pana națională de curent?	190
Balanța energetică import – export dezechilibrează balanța de plăți a României.....	195
Energia - de la indicatori de competitivitate la geopolitică	197
Complexul Energetic Hunedoara – metastaza netratată	199
Complexul Energetic Oltenia, maseaua stricată a industriei energetice românești	202
Autosuficiența energetică – hibridizarea producției de energie – prosumatori	205
Despre utopia energiei eoliene offshore a României	208
 Capitolul VII - Energia termică	210
SACET-urile: noi le omorâm și occidentalii le (re)construiesc.....	210
Energia termică – o problemă de securitate națională	213
Din nou despre SACET	222
Nu lăsați Bucureștiul în frig!	225
 Capitolul VIII - Hidrogen și alți combustibili	229
Câteva întrebări despre combustibilii alternativi.....	229
Gargară cu hidrogen	231
De la gargara cu hidrogen la hidrogenul sulfurat.....	233
Geopolitica hidrogenului, Green Deal, oportunitatea și autismul	235
Mixul energetic al aglomerărilor urbane.....	240
Problemele energetice ale viitorilor primari. Gunoii – sursă de energie.....	243
Problemele energetice ale viitorilor primari. O soluție integrată: deșeuri – energie – transport	246
Problemele energetice ale viitorilor primari. Transportul – consum de energie și sursă de poluare	249
 Bibliografie	252

Capitolul I

Energie și securitate energetică

**Strategia Națională de Apărare – o nouă direcție
în industria energetică românească
28.06.2020**

Restructurarea guvernamentală în domeniul energiei este o necesitate într-un viitor cât mai apropiat. Aceasta trebuie să se facă plecând de la noile realități și trebuie să se bazeze pe un nou tip de gândire.

Primul plan de analiză: contextul geopolitic european și regional.

Actuala structură este bazată pe filosofia de dinainte de 1989. Oscilația plasării industriei energetice între un Minister al Energiei și unul comun cu Economia s-a făcut numai pe criteriile grupurilor de interese sau de partid și ale negocierilor politice. Intrarea în Uniunea Europeană a făcut să apară o mică structură ce se ocupă de transport și care a fost pasată în diferite departamente care nu au nicio legătură cu acest tip de infrastructuri, ajungând azi să „se supună” direct Secretariatului General al Guvernului, acolo unde chiar nu există niciun specialist în domeniu și unde jocurile politice primează.

Primul semn al schimbării de paradigmă în UE a fost dat acum mulți ani, după ce o parte din liderii țărilor componente au înțeles că Federația Rusă începe să devină un mare pericol, prin creșterea dependenței Uniunii de cărbunele, petrolul și în special gazul importate din Rusia. Cleștele energetic rusesc este aproape funcțional. Pericolul este întărit de declanșarea de-a lungul timpului a conflictelor înghețate sau în curs de desfășurare din jurul Mării Negre, conflicte legate de resurse sau trasee alternative la gazul rusesc.

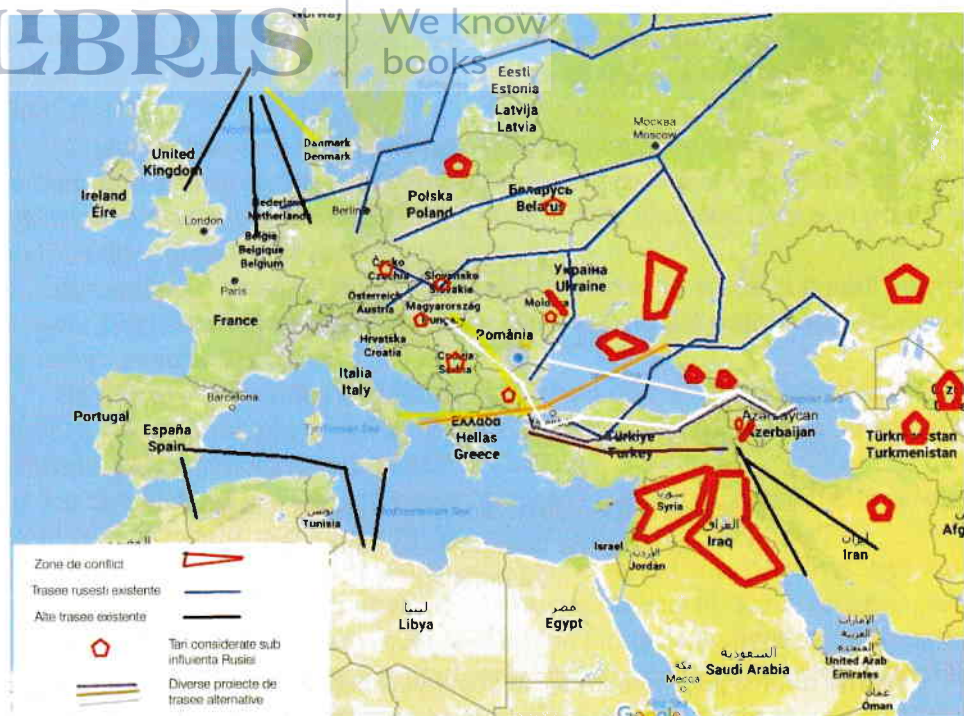

Fig. 1.1: Harta riscurilor energetice la Marea Neagră (Cosmin Păcuraru)

Primele încercări, făcute de Comisia Barosso, de desenare a unor surse alternative au eșuat în mare măsură. În toamna anului 2019, Comisia von der Leyen a venit cu *Green Deal*, ce reprezintă o mare schimbare de gândire: renunțăm la combustibilii fosili importați din Rusia și trecem la surse alternative de energie. Rezultatul este disponibilizarea a unor mari sume de bani.

A doua cauză a necesității schimbării este pandemia Covid-19 care a arătat că infrastructurile critice europene sau naționale sunt vulnerabile, iar țările nu pot depăși crizele fără un efort comun. Astfel, Comisia va disponibiliza noi sume de bani pentru revenirea la starea inițială a indicilor economici. România va avea la dispoziție peste 30 de miliarde de euro.

Al doilea nivel de analiză: osificarea sistemului intern

Nu în ultimul rând, necesitatea schimbării de filosofie a viitoarei arhitecturi guvernamentale vine ca rezultat al realizării Strategiei Naționale de Apărare¹ (SNAp), „instrument cu caracter strategic – aplicativ care trasează orientări” obligatorii instituțiilor statului. Cuvintele cheie ale strategiei sunt: continuitate, adaptabilitate, flexibilitate, reziliență și predictibilitate. Managementul guvernamental trebuie

1. https://media.hotnews.ro/media_server1/document-2020-06-4-24036061-0-strategia-nationala-aparare-2020-2024.pdf

să fie orientat către „gestionarea riscurilor, amenințărilor și vulnerabilităților” cu valențe în politica internă și externă, bazat pe relația securitate – prosperitate – stat de drept – democrație – identitate, echilibru între stat și individ.

Prima cerință în atingerea acestor ținte este asigurarea unei administrații profesionale și eficiente. În acest moment, acest lucru încă se află la stadiu de deziderat în industria energetică românească, lipsindu-ne „oamenii politici competenți, dedicați și responsabili” (vezi pct. 21 din SNAp).

A doua cerință este „asigurarea funcționalității neîntrerupte a macrosistemelor publice” (pct. 52). Sistemul energetic național suferă și realizează o analiză a riscurilor, amenințărilor și vulnerabilităților în această carte dar și despre câteva nereguli din societățile energetice naționale „cu rol de prevenire și gestionare a situațiilor de criză” (pct. 61).

Trebuie să remarc, cu toate că SNAp spune foarte clar că România trebuie să-și dezvolte instrumente de prevenție împotriva „amenințărilor asimetrice și războiului hibrid” (61)(71), că nimeni și niciodată din conducerile ministerului care s-a ocupat de energie nu a amintit că România este supusă pe plan energetic la aceste tipuri de agresiuni. De lipsa acestei probleme din Strategia Energetică nu are rost să discutăm.

În privința RAV (a riscurilor, amenințărilor și vulnerabilităților), nu există nicio structură guvernamentală care să le studieze, iar în ministerul Economiei și Energiei nu a existat niciodată astfel de structură care ar fi trebuit să se ocupe de „distorșiunile de pe piețele energetice și interacțiunile care lezează interesele economice strategice ale României” (pct. 133 și 134), de „infrastructura precară, deficitul de resursă specializată și subfinanțarea” (pct. 141), de grupurile de interese care prin acțiuni nelegitime afectează modul de elaborare și implementare a politicilor sectoriale (pct. 142) și alterează procesul decizional strategic (pct. 149 și 150), de corupție (pct. 146), precum și de dificultățile de gestionare a fondurilor europene (pct. 147). (se încearcă structurarea unei structuri firave începând cu septembrie 2021).

Una din direcțiile de acțiune prevăzute în SNAp este dimensiunea diplomatică (pct. 174). După moartea distinsului diplomat Mihnea Constantinescu, noțiunea de „diplomație energetică” a dispărut și este necunoscută în actuala configurație guvernamentală a industriei energetice românești. Chit că Marea Neagră este un areal în care România dorește să se afirme (pct. 175), nu cred că cineva va răspunde pentru eșecul extragerii gazelor naturale aflate acolo².

Este îmbucurător faptul că în SNAp este dedicat un subcapitol special securității energetice (pct. 180). Cunoscând câțiva politrucii din aparatul guvernamental și din companiile naționale care fac parte din infrastructura energetică critică de producție, depozitare și transport, pot afirma că aceștia încă nu dețin dicționarul

2. <https://newsenergy.ro/analist-la-em360-neexploatarea-gazelor-din-marea-neagra-un-mare-succes-al-intelligence-ului-estic-video/?fbclid=IwAR3R4LMf87Xt8YYXcEJFYevVEV66dhlSsATc3Srj1xDtHeEAI60jAJPho>

explicativ al multor termeni ce apar în SNAp, și după cum spunea un doctorand zilele trecute, „nu au atâtea zile de școală câte zile de vacanță am avut noi”.

Strategia Energetică – primii pași (I)

3.07.2020

Ultimele opt luni au schimbat cursul industriei energetice românești. Apariția *Green Deal*, preluarea Guvernului de către Partidul Național Liberal, criza Covid-19 cu rezultantă, elaborarea Strategiei Naționale de Apărare și a Planului Național de Investiții, urgentează apariția Strategiei Energetice și trasează noi direcții ale acesteia. Începând din 2012 România nu are și nu s-a dorit a avea o Strategie Energetică. Securitatea Energetică este prima prioritate a Strategiei Energetice.

Repet de câte ori se poate: **„Securitatea Energetică este o condiție a existenței statului român, un drept internațional inalienabil și imprescriptibil, rezultat din dreptul statului asupra resurselor sale energetice și din tratatele europene și euroatlantice care trebuie să devină unul din obiectivele de guvernare pe termen lung. Securitatea energetică presupune asigurarea necesarului de consum de energie sub aspectul accesibilității la resurse și a disponibilității accesului pe termen lung și a formulelor de rezerve și proceduri în caz de urgență, calamitate sau criză. Securitatea Energetică este parte a securității economice și include părți din securitatea infrastructurilor energetice critice. Securitatea energetică înseamnă diversificarea geografică a ofertei, utilizarea a mai multor tipuri de energie, stabilitatea cererii și predictibilitatea prețurilor”.**

Din cele două documente amintite mai sus reies câteva problemele relevante din punct de vedere practic:

- **România nu-și mai permite să renunțe la niciun capitol al suveranității energetice, adică nu-și mai permite să renunțe la controlul niciunei resurse energetice;**
- România trebuie să dețină capacitatea de a menține unități independente de producție, stocare, transport și distribuție într-o piață globală;
- România trebuie să dispună de acces la surse de energie și materiale strategice;
- România trebuie să facă față dependențelor economice - energetice față de alte state ce urmăresc scopuri politice pe piața globală și să utilizeze eventuala dependență a altor state de România pentru atingerea unor scopuri politice în interesul său (*smart dependency*);
- România trebuie să se împotrivească creșterii inegalităților economice – energetice dintre state în piața globală;
- România trebuie să aibă instituții și instrumente în fața riscului de globalizare economică ce duce la diminuarea funcțiilor economice ale statului și care generează economie subterană, comerț ilicit, trafic cu tehnologie, afectarea mediului înconjurător și corupție;

– România trebuie să aibă instituții și instrumente pentru a se apăra în fața riscului ca economia globală să intre în perioade de criză datorită „lebedelor negre”, a politicilor economice greșite, a conducerii politice slabe sau corupte, a instituțiilor naționale sau internaționale slabe și a instabilității financiare sau politice la nivel regional (ceea ce s-a întâmplat începând cu martie 2020 – criza Covid-19);

– România trebuie să aibă o industrie energetică predictibilă în relațiile internaționale;

– România trebuie să-și construiască o instituție națională cu rol de analiză economică strategică, de avertizare timpurie și combatere a agresiunilor economice pentru a ajuta la negocierea avantajoasă a tratatelor, strategiilor și politicilor în cadrul UE și în cadrul regional;

– România trebuie să fie capabilă să răspundă, energetic, provocărilor interne și internaționale, anticipând situațiile critice și pregătind scenarii de răspuns și de depășire a situațiilor critice;

– România trebuie să deruleze politici și programe de exploatare eficientă a potențialului intern privind resursele regenerabile, împreună cu accesul imediat și concret la resursele aflate în conservare.

În vederea elaborării viitoare a Strategiei Energetice încerc să radiografiez realitățile externe și interne cu care se confruntă România. Probleme depistate sunt grupate pentru a deduce mai facil riscurile, vulnerabilitățile, amenințările, pericolele și oportunitățile.

Situația actuală în Regiunea Extinsă a Mării Negre este foarte tensionată și poate fi rezumată în câteva puncte:

– Federația Rusă are o poziție monopolistă în deținerea de resurse și trasee energetice.

– Federația Rusă duce o politică de șantaj energetic asupra tuturor țărilor europene, implicit și a României, energia a fost, este și va fi un factor de influență în relațiile internaționale ale statelor, având un rol central în politicile Federației Ruse începând încă din anii '60.

– Paternul agresiunii Federației Ruse, pe lângă șantajul energetic mai cuprinde: dezvoltarea unui sistem corupt - cumpărarea sau impunerea unor personaje politice controlabile de la Kremlin, impunerea unui sistem autocratic, intruziunea în alegeri, crearea de forțe politice revizioniste și favorabile Kremlinului, achiziția de active în industriile strategice, în special cea energetică, ocuparea spațiului mediatic și al rețelilor de socializare - asaltul „fake – news” începând de la rețelele de socializare și până la presa *quality* generat de „fabricile de troli” atașate serviciilor de informații rusești și dacă este cazul apariția „omuleților verzi” pe teritorii încă „neexplorate” de aceștia.

– Rusia a generat conflicte, pe care apoi le-a înghețat, în toate regiunile, prin sau pe lângă care au fost proiectate trasee energetice rusești sau alternative din surse energetice rusești sau alternative. Osetia, Abhazia și Nagorno – Karabach

au stopat proiectele ce ar fi trebuit să lege resursele din zona caspică de Europa. Conflictul Transnistrean și cel din Donbas au rolul de a destabiliza Ucraina pentru dezvoltarea proiectelor coridoarelor energetice de alimentare ale Europei prin *North Stream* și *South (Turk) Stream*. Conflictul Sirian sigur stopează Gazoductele Arab, Islamic și Qatar – Turcia.

– Descoperirile de resurse din Marea Neagră, și ocuparea abuzivă a Crimeii ar putea genera din ce în ce mai multă instabilitate politică și economică în Bulgaria și România având ca scop eliminarea companiilor occidentale sau naționale din schemele de exploatare. Oricum pune în dificultate extracția de gaze din vestul Mării Negre prin manevrele militare dese pe care le desfășoară.

– În ultimii 20 ani, Rusia și-a îndeplinit toate obiectivele geopolitice referitoare la energie. Astfel au fost blocate toate alternativele energetice de aprovizionare și transport: Nabucco, AGRI, *White Stream* și doar parțial a blocat TANAP datorită posibilității de legare a acestuia la *Blue Stream* (conducta care leagă Federația Rusă de Turcia pe sub Marea Neagră), ITGI, TAP și EDISON și toate la un loc putând fi racordate la marele proiect rusesc TurkStream. Blocajul s-a realizat și prin amorsarea conflictelor în zonele din jurul Mării Negre.

– Una din liniile directe ale politicii rusești este: **Gaz ieftin contra avantaje geostrategice.**

– În toate țările riverane Mării Negre și din proximitatea zonei există clivaje interne induse, distingându-se o luptă a forțelor politice pro – occidentale cu cele anti – occidentale și pro – rusești.

– Turcia ar putea deveni un factor destabilizator în regiune, fiind o victimă a Federației Ruse, având o dependență de peste 76% de gazele rusești, înainte de darea în folosință a TurkStream, fiind totodată și un stat component al NATO.

– Ungaria, prin politica de destabilizare economică a vecinilor, a reușit ca să defavorizeze România în proiectele comune europene de interconectare, minimizând, încetinind sau controlând contractele *futures* pe gaze ale Transgaz printr-o relație nefirească cu compania maghiară FGSZ.

– Apărarea colectivă europeană în problema energetică nu funcționează, neexistând o poziție antagonică a UE față de Federația Rusă, ca stat asesor și împiedicibil.

– Direcțiile UE se îndreaptă către:

1. Surse alternative de aprovizionare și transport: Țările Caucaziene pot furniza peste 165 miliarde mc/an către Uniunea Europeană.
2. Prețuri mai mici pentru importurile rusești.
3. Creșterea eficienței energetice și folosirea de resurse regenerabile.
4. Tehnologii noi, impuse de *Green Deal*.

– Cea mai mare problemă pe care o are de rezolvat Uniunea Europeană este: o Rusie funcțională care șantajează energetic Europa sau o Rusie destabilizată de lipsa de bani, prin micșorarea veniturilor din exporturile de produse energetice.

România în Uniunea Europeană

– Singura linie directoare în vigoare în politica energetică națională este reprezentată de Planului Național Integrat în domeniul Energiei și Schimbărilor Climatice 2021-2030 (PNIESC) care este negociat cu CE și care în câteva puncte nu se respectă. În ansamblu, PNIESC nu mai este de actualitate în actuala situație economică post-pandemie.

– *Green Deal precizează că producția de energie din cărbune va fi restricționată până la închidere în următorii ani. Cărbunele reprezintă aproximativ 30% din mixul energetic electric și aproximativ 18% din mixul primar (energie electrică, încălzire, transport). Green Deal sigur va suferi modificări post-pandemie.*

– Exporturile de energie electrică din România se bazează pe regenerabile, acestea fiind subvenționate și având un preț foarte mic. Importurile sunt foarte scumpe (din Ungaria și Ucraina), deoarece energia importată provine din gazele rusești. Avem trei aspecte: Ucraina nu are un sistem de taxare a energiei din combustibili fosili, și Ucraina și Ungaria produc energie din gaze rusești, deci România importă mascat gaze rusești la care producătorul mai adaugă un preț de procesare (în loc ca acesta să revină producătorilor români care stau) și cu toate că din punct de vedere valoric numărul de giga-wați exportați este mai mare decât cei importați, valoric este invers, adică România plătește mai mult pentru importuri decât câștigă din exporturile de energie, deci se creează un dezechilibru al balanței de plăți. Cu alte cuvinte exportul cauzează mari daune Sistemului Energetic Național, inclusiv prin nefolosirea capacităților funcționale deoarece acestea au cicluri de pornire – oprire mari.

Organizare - Infrastructuri

– Organizarea industriei energetice nu răspunde provocărilor internaționale actuale, astfel avem:

1. Agenția Națională de Reglementare în Energie – ANRE (care nu este independentă din punct de vedere politic).

2. Secretariatul General al Guvernului ce are format un departament care se ocupă de transport și infrastructuri critice, condus de un secretar de stat și având în subordine Transelectrica și Transgaz, iar restul societăților de stat din industria energetică sunt subordonate noului mega Minister al Economiei și Energiei.

Inadecvarea rezultă din faptul că aproape toate documentele UE tratează problemele energiei împreună cu problemele de mediu. De asemenea, structurile SGG nu dispun de un aparat necesar „patronării” celor două mari companii naționale și obiectul de activitate al acestora s-ar asocia mai bine Ministerului Transporturilor și Infrastructurii.

– Există companii naționale care în conjunctura actuală nu sunt solvabile în piața internațională sau regională de energie. Această insolvabilitate se datorează managementului politizat din ultimii 30 de ani ce nu a respectat niciun principiu al unei bune guvernante corporative, care a dus la crearea și pătrunderea unor grupuri de interese economico – politice interne sau străine. Insolvabilitatea acestor companii

se datorează și instabilității politice: o politică energetică trebuie proiectată și pusă în aplicare în zeci de ani și nu înlocuită la fiecare schimbare de guvern, fiecare guvern susținând că are propriile politici energetice și neavând profesioniști de bună credință în domeniu. Alte motive ale insolabilității sunt: scăderea consumului de energie în ultimii 10 ani, învechirea fizică și morală a tehnologiilor de extracție, transport, depozitare și prelucrare a materiilor prime energetice, controlul piețelor de către marile companii internaționale monopoliste și apariția de noi resurse și tehnologii.

– Sistemul Energetic Național, în care se include la producția, importul, transportul și distribuția de energie electrică, este organizat pe principii greșite, fiind prost înțeleasă funcționarea pieței „libere”. Piața nu poate fi liberă atât timp cât energia electrică regenerabilă (hidro, solar, eolian) poate fi produsă doar în funcție de condițiile meteorologice și de ciclul diurn – nocturn. Astfel, în condiții de secetă nici energia nucleară nu poate fi produsă la capacitatea maximă deoarece nu sunt disponibile cantitățile de apă necesare în procesul tehnologic. De asemenea și în condiții de frig extrem capacitățile hidro, eolian și uneori nuclear nu pot funcționa. Cu alte cuvinte capacitățile care oferă securitate sunt cele pe cărbune, pe gaz și la indulgență adăugăm și nuclearul. Deci pe piața liberă organizată (OPCOM) se tranzacționează energie electrică produsă în capacități care conferă securitate (pot produce necondiționat) și energie electrică dependentă de diverse condiții, în fond fiind produse diferite. Cu alte cuvinte megawattul obținut din combustibili fosili sau nucleari este un produs diferit față de megawattul obținut din energie regenerabilă, primul oferind securitate și stabilitate sistemului, al doilea prețuri mai mici și un mediu mai curat.

– Situația privind capacitățile de producție declarate ca funcționale este mincinoasă. Astfel la Agenția Națională de Reglementare în Energie (ANRE) situația ne arată capacitatea de producție de 22.000 MW/h. Există capacități declarate care nu au mai produs de foarte mulți ani și care nu mai pot fi puse în funcțiune din diverse motive și aceste capacități sunt în special cele de pe cărbune și gaz. Cu alte cuvinte România în situație de secetă, de perturbare a prețurilor de piață a petrolului (de care depinde prețul gazelor) nu poate furniza energia necesară, existând pericolul de *black-out*. Specialiștii estimează că în lunile de maxim consum, capacitățile naționale sigure nu pot produce mai mult de 7000 MW/h.

– Experiența marilor jucători în domeniu arată că aceștia sunt mai fiabili cu cât domeniile de activitate sunt mai vaste, structura lor cuprinzând activități din lanțul extracție – transport – depozitare – prelucrare – distribuție. Probabil că realizarea de două sau trei mari companii naționale energetice, care să cuprindă o parte sau toate componentele enunțate mai sus, eventual din mai multe domenii energetice (nuclear – hidro – termo – alternativ) este una din soluțiile fiabile. Realizarea acestor companii naționale puternice (eventual listate la bursă prin ofertă primară) ar face din România un jucător important pe piața regională, ar asigura un oarecare grad de securitate energetică și ar asigura o transparență a managementului. Aici avem o cerință a UE, de a avea societăți care să se ocupe de câte una din activități, dar această cerință a fost negociată de unele state sau ocolită de unele mari companii.

Resurse – Producție – Consum

– Mixul energetic primar (ce cuprinde toate consumurile energetice: producere de energie electrică, încălzire și transport), pentru 2021, este preconizat să fie bazat în continuare pe combustibili fosili poluanți (67%).

Estimarea Comisiei Naționale de Prognoză este:

	%
Cărbune	17,2
Gaze	37,4
Țiței	12,5
Energie hidro, eoliană și fotovoltaică	8,8
Energie nuclear-electrică	10,7
Lemn de foc (inclusiv biomasă)	12,3
Altele	1,1

Tabel 1.1. Estimarea Comisiei Naționale de Prognoză

– Transporturile, mari consumatoare de energie, au fost orientate către zona auto, cele pe căile ferate sau navale au fost neglijate, ceea ce a mărit consumul de carburanți proveniți din combustibili fosili ce sunt poluanți.

– Marea majoritate a populației rurale se încălzește cu lemne sau agro-biomasă în continuare, conducând la o creștere a poluării.

– Consumul casnic s-a orientat către obținerea de agent termic prin centrale individuale, acolo unde există posibilitatea alimentării cu gaze, fiind distruse sistemele centralizate (SACET), fapt ce a dus la un consum casnic mai mare de gaze naturale și la o poluare mai mare.

– Autoritățile se orientează spre dezvoltarea capacităților de import și nu a producției industriale autohtone.

– Resursele petroliere și capacitățile de prelucrare și o mare parte a celor de stocare a petrolului și produselor derivate nu se mai află în gestiunea sau proprietatea statului român.

– Resursele energetice aflate în proprietatea sau în exploatarea companiilor naționale din energie aflate în insolvență sau pericol de insolvență nu trebuie înstrăinate. Există resurse ale căror valoare de extracție este mică, acestea putând fi conservate pentru că există posibilitatea ca exploatarea lor să devină profitabilă într-un viitor oarecare. O altă posibilitate este integrarea lor prin diverse divizări și fuziuni în societăți profitabile, activele neprofitabile putând rămâne în societăți necompetitive în vederea lichidării. O altă variantă de luat în calcul este și cea a introducerii de noi tehnologii care ar face aceste resurse profitabile și nepoluante.

– Resursele din Marea Neagră nu pot fi transportate peste Dunăre și folosite la capacitatea de extracție. Transgaz are în construcție apendicele BRUA (deja întârziat cu un an), Litoral – Podișor (cu traversare a Dunării), având capacitatea de

4,4 miliarde mc / an, în situația în care capacitatea de extracție anuală declarată dintr-un singur perimetru din Marea Neagră, este de 10 miliarde mc / an. Restul de 5,6 miliarde mc / an neavând posibilitatea de a ajunge la un consumator. Acestea ar putea fi transportate prin conducta Isaccea – Negru Vodă ce traversează Dobrogea, fiind construită pentru aprovizionarea Bulgariei cu gaze rusești din Ucraina și care are o derivație ce traversează Dunărea între Brăila și Galați. Problema este că acest traseu este de sens unic încă.

- În ultimii 20 de ani capacitățile de consum au scăzut la jumătate, de la peste 20.000 MW/h la aproximativ 11.000 MW/h, considerat maximul de consum în condiții extreme de iarnă.

- Capacitățile de producție industrială cu tehnologie uzată moral și energofagă au fost închise de-a lungul anilor din motive de profitabilitate sau mediu.

- România a devenit importator de energie electrică și gaze în ultimele luni din cauza prețului extern mai mic. Problema este că aceste capacități de import sunt limitate tehnic, investițiile în interconectarea cu alte țări sunt întârziate, extracția de gaze din Marea Neagră este de asemenea întârziată și nu vom mai avea de unde să suplینm cererea de energie care sigur va reveni la normal având maxime în iarnă.

- Importurile duc la scăderea producției interne, din acest fapt rezultând scăderea veniturilor la bugetul statului, venituri provenind din redevențe, taxe, impozit pe profit, și impozitarea muncii.

- Tehnologiile de producere a energiei au evoluat dar nu suficient. Astfel marile capacități de producție, fără de care Sistemul Energetic Național (SEN) nu poate exista, au rămas o cu tehnologie învechită și cu randamente mici. Astfel capacitățile pe cărbune și gaze naturale reprezintă baza consumului și a echilibrului sistemului, având peste 33% pondere (în mixul energiei electrice). Producția de energie hidro a rămas la aproximativ aceleași capacități de acum 30 de ani, azi având o medie de 33%. Punerea în funcțiune a capacităților nucleare de la Cernavodă este singura realizare majoră a industriei energetice postcomuniste, cele două grupuri aflate în funcțiune asigurând o medie de 18% din consum. Introducerea producției de energie electrică din eolian asigură o medie de 12% din consum, restul procentelor revenind producției din solar și sub 1% din biomasă.

- Puterea instalată la Hidroelectrică este de aproape 6.500 MW, adică mai mult de jumătate din consumul național pe timp de iarnă (cu condiția să nu existe secetă și temperaturi sub 20 de grade) la care adăugăm producția din eolian și solar, putem spune că România ar putea avea îndeplinite condițiile de mediu impuse de UE.

- Cetățeanul este consumator captiv în domeniul produselor petroliere, a gazelor și al energiei electrice prin faptul că există extrem de puțini producători, există câte un singur transportator pentru gaze și pentru electricitate ce îndeplinesc și rolul de regulator al sistemului de transport și distribuitori regionali monopolști. Aproape toate companiile de producție și distribuție de produse petroliere, gaze sau energie electrică au capital majoritar străin (mai puțin Electrica S.A. și Romgaz S.A.) care sunt cu acționariat sau au vechi parteneriate cu Gazpromul, deci putând fi influențate de Kremlin.

- Pierderile energetice ale clădirilor sunt de opt ori mai mari decât media UE – 15.